

ved Grundsætningen om, at Arbeideren er sin Løn værd, maatte siges at være respekteret. Her er et Hensyn til Arbeiderbefolkningen, som det forekommer mig, at Regjeringen ikke kan lade ude af Betragtning, nemlig Hensynet til Bederlagets Fordeling; men ganske vist erkjender jeg ogsaa, at det kan være vanskeligt at sige, hvad der i saa Henseende kan gøres. Der har jo været forskjellige Tanker oppe, men jeg tør for mit Vedkommende ikke sige, at der er nogen af dem, jeg drifter mig til at anbefale. Man har jo henvist til Arbeiderassocationer som dem, der skulde kunne overtage Statsarbejderne. Det er ganske vist, at der derigennem vilde være en Mulighed for Udbyttets Fordeling paa passende Maade. Men det er jo givet, at Staten ved Udførelsen af store Foretagender maa have vederhæftige Folk at holde sig til, og denne Betingelse vilde for saa vidt ikke være fyldestgjort, eller rettere ikke kunne fyldestgøres i et saadant Tilfælde. Dernæst har ogsaa — jeg husker navnlig, det var under de Bølgemøder der gik forud for det sidste Folketingsvalg — den Tanke været fremst: Kan der da ikke i de Kontrakter, hvorved Udførelsen af Statens Arbejder overdrages, fastsættes en Minimumløn, saaledes at derigennem en retfærdig Fordeling af Bederlaget er sikret? Men for mit Vedkommende kan jeg sige, at naar jeg henseer baade til Arbeidernes Forskjellighed, Bønsensforskjellen imellem de forskjellige Arbejder, der kunde blive Tale om at udføre, og til Forskjellen i Henseende til selve de enkelte Arbeidernes Evne, tør jeg ikke paa Forhaand udtale, at det skulde være muligt gjennemgaaende at søge denne Garanti ved at opstille en saadan Minimumløn. — Saa bliver der kun tilbage som den tredje Mulighed det, at Staten selv lader Arbejderne udføre. Derimod kan jo ganske vist siges: det vil blive dyrere, og det vil jeg ikke benægte. Licitationen vilde vel være den billigste Maade at lade dem udføre paa. Men jeg vil kun sige, at dette Hensyn til Billigheden bør i mine Tanker ikke være det eneste Afgjørende. Er det nødvendigt at vælge en saadan Fremgangsmaade for at værges sig mod Resultater, som den offentlige Mening bestemt vil underkende, bør vi bringe det Offer og ikke tage i Betænkning for dette Formaalets Skyld at fravige den Ordning, som maaste vilde være den mest økonomiske. Det er givet, at enhver Beskyttelse f. Ex. for det indenlandske Arbejde kan virke fordyrende, men desuagtet bør vi ikke tage i Betænkning at yde det indenlandske Arbejde en saadan Beskyttelse paa samme Maade, selv om Ud-

førelsen gjør det dyrere. Ja, saa er Spørgsmaalet, om vi ikke bør bringe dette Offer for at sikre Arbejderne et retfærdigt Bederlag. Naar der saa først spørges, i hvilket Omfang det kan være nødvendigt, saa mener jeg, at der dog er visse Omraader, som man kan undtage herfra, fordi Arbeidernes Interesse paa anden Maade der vil kunne sikres og værges. Jeg tænker derved navnlig paa alle de Arbejder, som ere Haandværksarbejder, med Hensyn til hvilke der er Lønningstariffer, efter hvilke der arbeides. Jeg anser det nemlig for givet, at de enkelte Haandværksfag og deres Arbejdere paa den Maade vilde kunne sikre sig at holde Prisen paa Arbejdet saa høit oppe, som det efter Omstændighederne er muligt, og derigennem have det rette Værn mod, at Bederlaget synker ned under et saadant Lavmaal, som man maa sige er et anstændigt Bederlag. — Jeg tør maaste i Forbigaaende indstøde den Bemærkning, at naar man har sagt om os, at vi skulde være Modstandere af Arbeidernes Foreninger, at vi skulde ville krænte og hindre Brugen deraf, saa tør jeg for mit Vedkommende sige, at det aldeles ikke er Tilfældet. Tværtimod. Jeg tror, at det maa fuldt ud erkjendes, at netop Sammenlutningen til Værn for de fælles, de faglige Interesser er Arbeidernes bedste Værn, som fuldt ud bør ydes dem, for at de derigennem kunne have et Middel til som sagt at holde den Vare oppe, de udbyde, nemlig Arbeidskraften. Hvad jeg derimod har antet over, er den Misbrug, som har fundet Sted, at Foreningerne i Stedet for at slutte sig sammen for at værne om de faglige Interesser have givet sig til at virke for politiske Formaal, der som saadanne ere Fagforeningerne eller de faglige Interesser uvedkommende, at man dernæst, i Stedet for at holde sig indenfor rimelige Grændser, har stillet Fordringer, som man maatte sige sig selv vare umulige, idet de umyndiggjorde Arbejdsgiverne, hindrede dem i at kontrahere med deres egne Arbejdere, har opstillet Fordringer om et Lavmaal af Løn, om hvilke man maatte sige, at de vare fuldstændig uigenuefærlige, og ikke har betænkt sig paa ved Gjennemførelsen af disse umulige Fordringer at bruge saadanne Midler som de Struer, der kostede Hundredestusinder af Kroner og i Virkeligheden vare ødelæggende for Arbeidernes Velfærd. Det er disse Misbrug, der maa betæmpes, fordi man ikke er inde paa en fornuftig og gavnlig Vej. Men derimod Foreningsfriheden som saadan og dens Brug virkelig til Gavn for Arbejderne for at holde Prisen oppe paa Arbejdet, er selvsølgelig Noget, vi Alle fuldtud maa anerkjende, og